

★ GROEP 2 ★ 6 TOT 8 JAAR

DE MUIS EN DE MUUR
Britta Teckentrup (tekst en illustraties), Bette Westera (vertaler)
Gottmer
(door Geertje Bluekens)

OVER DE MAKER

Britta Teckentrup is een Duitse kinderboekenschrijfster en illustrator. Ze is geboren in Hamburg maar verhuisde in 1988 naar Londen om er illustratie en kunst te gaan studeren. Na 17 jaar verhuisde ze weer naar Duitsland en ging ze in Berlijn wonen samen met haar Schotse man, haar zoon Vincent en haar oude kat Oskar. Britta Teckentrup schreef en illustreerde sinds 1993 meer dan honderd prentenboeken die in meer dan vijftientig talen zijn vertaald. Ze won ook heel wat prijzen. Haar boek “Ssst! De tijger slaapt” (2016) was het prentenboek van het jaar in 2018 in Nederland. Ze schreef ook “Eentje is anders” (2014) met kleine raadsels waarbij je als lezer in de tekeningen op zoek gaat naar welk dier anders is dan de andere dieren. Het meeste indruk maakte ze in ons taalgebied misschien wel met “Een boom vol herinneringen” (2013), een gevoelig verhaal over afscheid nemen.

Bronnen: www.brittateckentrup.com en Wikipedia

1. VOOR HET LEZEN

Omslag

Laat de voorkant van het boek aan de kinderen zien.

- Wat zien jullie op de tekening aan de voorkant? (een grote rode muur met een kleine muis op)
- Hoe voelt de muis zich, denken jullie? (nieuwsgierig, alleen,...) Waaruit leid jij af dat de muis er nieuwsgierig, eenzaam,... uit ziet?
- Wat zie je op de achterkant van het boek? (De muur loopt verder op de achterkant en er staan vier dieren voor de muur: een kat, een vos, een leeuw en een beer)
- Wat doen de dieren? (Ze staren naar de muur)
- Wat denken de dieren? Zouden ze een plannetje hebben? Hoe zouden ze zich voelen? Zouden het vrienden zijn? (Laat de kinderen hier vrij over fantaseren en stel regelmatig bijvragen zoals “Waaruit leid je dat af?” of “Wat denk jij dat er gaat gebeuren?”,...)

Haal de kaft van het boek weg.

- Wat zien jullie nu? (bomen, bloemen, vlinders, vogels,... in felle kleuren)

Titel

- Wat is de titel van het boek? (De muis en de muur)
- Praat met de juryleden over de titel en over het omslag. Passen de titel en de tekening op het omslag bij elkaar? Heb je er een idee van waarom de kaft van het boek er zo kleurrijk uit ziet met bomen, bloemen en vogels?
- Zou dit belangrijk zijn voor het verhaal? Waarom denk je dat?

2. TIJDENS HET LEZEN

Lees het boek voor aan de juryleden terwijl je de prenten laat zien. De prenten en de tekst sluiten naadloos bij elkaar aan. Ze versterken elkaar. Daarom is het een meerwaarde om de prenten te tonen tijdens het voorlezen en lees je de tekst best voor zoals hij in het boek staat. Je stelt tussendoor geen vragen en laat de juryleden gewoon luisteren en genieten van het boek.

3. NA HET LEZEN

Omslag

Bespreek met de juryleden opnieuw het omslag van het boek.

- We hebben nu het hele verhaal gelezen. Weten jullie nu waarom de schrijver/tekenaar ervoor heeft gekozen om een omslag te maken met een muur en daarachter een voorflap met een tekening met veel kleuren, vogels en vlinders?

Personages

Bespreek met de juryleden de verschillende personages (dieren) die in het verhaal voorkomen.

- Welke dieren komen er allemaal voor in het verhaal? (muis, beer, leeuw, vos, kat)
- Welk dier wil er graag over de muur kijken? (muis)
- Wat vinden de andere dieren van het idee van de muis?
 - o Wat zegt Bange Kat? (De muur staat hier om ons te beschermen, aan de andere kant is het heel gevaarlijk)
 - o Wat zegt Oude Beer? (De muur staat er al zo lang ik leef, voor dat soort vragen ben ik te oud)
 - o Wat zegt Vrolijke Vos? (Je moet niet zoveel vragen stellen, daar word je ongelukkig van)
 - o Wat zegt Uitgebrulde Leeuw? (Daar wil ik niet aan denken, achter de muur begint het grote, zwarte niets)

Verhaal

Bespreek met de juryleden het verhaal en de achterliggende boodschap van de schrijver.

- Wie kan het verhaal eens kort navertellen?
- Vertel de kinderen dat de schrijver een mooi verhaal wou vertellen maar dat de schrijver ook een boodschap wou meegeven met dit verhaal. Wat zou de boodschap van de schrijver zijn? (Als je niet angstig bent en over de muur kijkt, zul je veel mooie dingen ontdekken)
- Waar heeft de schrijver de boodschap geschreven?
 - o Voor het eigenlijke verhaal begint “voor iedereen die geen angst kent – en voor een wereld zonder muren”
 - o In het verhaal zelf “Bange ogen durven niet kijken. Die zien niets.”
 - o Op de achterflap “Als we niet met angst maar met verwondering kijken, kunnen we eindeloos veel over onszelf en de wereld ontdekken”
- De schrijver zegt dat ze een wereld zonder muren wil. Je kan met de kinderen praten over de middeleeuwen waarbij muren rond de stad werden gebouwd om de stad te beschermen, maar ook bijvoorbeeld de Berlijnse Muur die West- en Oost-Duitsland scheidde maar die nu is afgebroken zodat de mensen uit de beide delen van Duitsland weer naar elkaar toe kunnen gaan. Je kan ook refereren naar Trump die een muur tussen de Verenigde Staten en Mexico wil bouwen. Misschien zijn er wel kinderen die in Israël woonden of zijn er kinderen die in een vluchtelingenkamp woonden dat afgesloten was van de wereld door muren. Wees je vooraf en tijdens het gesprek voldoende bewust van je eigen waarden en normen ten aanzien van muren in de wereld en bedenk je dat het bespreken hiervan bij kinderen gevoelens los kan maken.
- Ga met de kinderen naar hun eigen wereld. Vertel hen dat de schrijver niet alleen letterlijk “muren” bedoelt, maar dat het ook gaat om dingen die mensen soms niet durven of dingen waar ze bang voor zijn.
 - o Kunnen ze een voorbeeld geven van iets waar ze angst voor hadden en dat ze toch hebben overwonnen.

- Wat gebeurde er toen?
- Wat ontdekte je dan?
- Hoe voelde je je toen?
- Eventueel geef je eerst een voorbeeld (of enkele uiteenlopende voorbeelden) van jezelf en vraag je dan de kinderen om zelf een voorbeeld te zoeken. Als je een aantal uiteenlopende voorbeelden geeft, voorkom je dat kinderen jouw voorbeeld gaan overnemen. Vertel hen er ook bij dat alle voorbeelden die ze geven goed zijn.
- Waren ze ook wel eens Bange Kat, Oude Beer, Vrolijke Vos of Uitgebrulde Leeuw? Ook hier kan je een voorbeeld van jezelf geven als dit voor de kinderen moeilijk is. Bespreek met de juryleden dat iedereen wel eens Muis is, maar dat iedereen ook wel eens Bange Kat, Oude Beer, Vrolijke Vos of Uitgebrulde Leeuw is.
- Wat vind je van het verhaal? Heeft de schrijver haar boodschap goed kunnen overbrengen? Waarom wel/niet?

Illustraties

Bespreek met de juryleden de illustraties.

Titelbladzijde

- Waar stond de tekenaar toen hij de muur tekende? (aan de buitenkant van de muur)
- Hoe weet je dat? (Je kan binnen kijken, daar zie je de muis en de grijze huizen en bomen).

Verhoudingen

Neem de pagina waarop de tekst staat "Niemand wist hoe de rode muur er gekomen was"

- Zie je dieren op deze prent?
- Welke dieren zie je? (muis, beer, leeuw, vos, kat). Laat de kinderen de dieren die ze zien aanwijzen.
- Als je aan de ene kant van het schoolplein staat en je ziet een vriend aan de andere kant van het schoolplein, ziet die er dan groter of kleiner uit dan wanneer hij naast je staat? (kleiner, hoe verder weg hoe kleiner).
- Wie heeft er al eens in een vliegtuig gezeten? Of wie heeft er al eens op een berg gestaan? Hoe zagen de huizen en de auto's er beneden dan uit? (klein) Wat is er het kleinste: de huizen of de auto's? (de auto's, net zoals wanneer je beneden staat. Dan zijn de auto's ook kleiner dan de huizen.)

Bekijk dan de verhoudingen in het boek.

- Waar stond de tekenaar toen die deze prent maakte?
- Welk dier is er in het echt het kleinste, de leeuw of de muis? (de muis)
- Welk dier is er hier het kleinste getekend? (de leeuw) Klopt dat? (neen, want ze zitten op dezelfde afstand ten opzichte van het punt).
- Waarom zou de tekenaar de muis groter hebben getekend dan de leeuw? (de muis is belangrijker in het boek, de muis durft meer dan de leeuw,... Je vertelt de kinderen dat dit veronderstellingen zijn en dat we het eigenlijk niet weten. Maar we kunnen het niet aan de tekenaar vragen.)

Kleurgebruik

Neem de pagina waarop de tekst staat "Niemand wist hoe de rode muur er gekomen was"

- Welke kleuren gebruikt de tekenaar als ze tekent wat er zich binnen de muur afspeelt? (rood voor de muur, verder donkere kleuren zoals bruin, zwart, grijs)
- Welke kleuren gebruikt de tekenaar als ze tekent wat er allemaal aan de andere kant van de muur te zien is? (felle kleuren: groen, roos, paars, geel, blauw,...)
- Waarom zou de tekenaar dit doen (buiten de muur is het vrolijk, als je niet bang bent en over de muur durft te kijken, zal je veel moois ontdekken. Dat is de boodschap die de schrijver ons wil geven.)
- Ga met de kinderen in het boek op zoek naar een prent waarin je binnen dezelfde pagina het contrast ziet tussen wat je ziet als je binnen de muur blijft en wat je ziet als je over de muur gaat kijken (bijvoorbeeld de pagina waarop de tekst staat "... naar een wereld vol geuren en kleuren"). Bespreek met de kinderen het verschil in kleurgebruik. Welke kleuren gebruiken zij in tekeningen als ze vrolijk zijn of iets blij willen tekenen? Welke kleuren gebruiken ze als ze boos zijn? En als ze droevig zijn?

Stel je even voor dat jij een dag aan de balie in de bibliotheek mag zitten. Er komt iemand met dit boek naar jou toe en die vraagt of dit een goed boek is. Wat zou jij antwoorden? Zou jij het boek aanraden aan anderen? Aan wie zou jij dit boek aanraden? Wat zou jij zeggen over het verhaal en over de illustraties?

Creatieve opdracht

Materiaal

- Kleurpotloden, stiften, wasco's,...
- Wit tekenpapier (minstens twee vellen per kind)
- Plastieken mapje

- Laat de juryleden een muur tekenen op het ene witte papier. Er kan een muis op de muur lopen, ze kunnen ook zelf op de muur zitten, er hoeft niemand op de muur te zitten,...
- Laat hen op het andere witte papier hun droomwereld tekenen. Hoe zou de wereld in hun dromen eruit zien? Ze kunnen ook zichzelf erbij tekenen.
- Schuif de twee tekeningen in het plastieken mapje, vooraan de muur, achteraan de droomwereld. Als je de muur eruit schuift, zie je de droomwereld.
- Misschien fijn om de bibliotheek te versieren zodat ook andere bibliotheekbezoekers van de dromen kunnen genieten. Als je dit boek niet als laatste boek bespreekt, kunnen de kinderen bij een volgende sessie hun tekening mee naar huis nemen.

EXTRA TITELS

- Het Ding / Simon Puttock (Luitingh-Sijthoff, 2018) – andere culturen, vriendschap
- Vosje / Edward Van de Vendel (De Eenhoorn, 2018) – dromen
- Boom-Boom / Dimitri Leue (Lannoo, 2017) – andere culturen, vriendschap
- De boom met het oor / Annet Schaap (Querido, 2019) – dromen, fantasie

Juryleden kunnen online op de KJV-boeken reageren.

Ga naar www.kjv.be, klik op 'Welke boeken moet ik lezen' en dan op de groep en het boek in kwestie.